

Δήλωση της ομάδας εργασίας των Οργανισμών Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΚΑ) για το Περιβάλλον, τα Κρίσιμα Ορυκτά και τη Βιομηχανική Πολιτική

Ιούνιος 2026 ΠΟΕ ΚΑΙ UNFCCC: ΕΝΑΣ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΟΧΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ

Statement by CSO working group on Environment, Critical Minerals and Industrial Policy

June 2026 WTO AND UNFCCC: AN UNAVOIDABLE DIALOGUE IN AN ERA OF CLIMATE CHANGE AND UNCERTAINTY

Η κλιματική αλλαγή και το εμπόριο παραδοσιακά χωρίζονται σε ξεχωριστά πολυμερή φόρουμ. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) αποτελεί το κατεξοχήν φόρουμ για την πολυμερή εμπορική διακυβέρνηση από την ίδρυσή του το 1995, ενώ το Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC) αποτελεί το κατεξοχήν φόρουμ για την πολυμερή κλιματική διακυβέρνηση από την ίδρυσή του το 1992. Ωστόσο, η αναγνώριση των διαφόρων ζητημάτων εντός του πολυμερούς εμπορικού συστήματος αυξάνεται τα τελευταία χρόνια και ήρθαν στο προσκήνιο πιο πρόσφατα από πολλαπλά εμπορικά σοκ λόγω τόσο παράνομων δασμολογικών πολέμων όσο και στρατιωτικών ενεργειών. Μαζί με αυτή την αναγνώριση έχει έρθει μια αυξανόμενη πεποίθηση ότι οι προβληματικές συνδέσεις μεταξύ εμπορίου και κλίματος πρέπει να αντιμετωπιστούν εκτός του ΠΟΕ, ενός φορέα που έχει δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από όσα έχει λύσει. Κατά τη διάρκεια της COP30 τον Νοέμβριο του 2025, συμφωνήθηκε ότι θα διεξαχθούν συζητήσεις για το εμπόριο και το κλίμα για πρώτη φορά υπό την αιγίδα της UNFCCC, με επίκεντρο τις επιπτώσεις των μονομερών εμπορικών μέτρων [1]. Ταυτόχρονα, η Βραζιλία και η Αυστραλία ίδρυσαν ένα Ολοκληρωμένο Φόρουμ για την Κλιματική Αλλαγή και το Εμπόριο (IFCCT) για να παράσχουν χώρο για διάλογο σχετικά με τα ζητήματα του κλίματος και του εμπορίου. Αυτές οι δύο πρόσφατες εξελίξεις υπογραμμίζουν την αυξανόμενη σημασία που έχει μεταξύ των χωρών η αντιμετώπιση των σημείων τομής του κλίματος και του εμπορίου και η συζήτηση για το πώς αυτές οι δυναμικές τις επηρεάζουν.

Στο πλαίσιο του διαλόγου που γεφυρώνει τον ΠΟΕ και την UNFCCC, πρέπει να δοθεί προσεκτική εξέταση των κρίσιμων προκλήσεων που εκτυλίσσονται στη διασύνδεση των εμπορικών μέσων και της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης. Δώσαμε προτεραιότητα σε πέντε από αυτές:

1. Μονομερή Μέτρα για το Κλίμα και το Εμπόριο: Ασύμμετρα Πλεονεκτήματα που Ευνοούν τον Παγκόσμιο Βορρά | Unilateral Climate-Trade Measures: Asymmetrical Advantages Favoring the Global North

Η νέα δυναμική μεταξύ κλίματος και εμπορίου δείχνει πόσο συνδεδεμένα ήταν πάντα αυτά τα θέματα και πώς λειτουργούν για να εδραιώσουν τις ασυμμετρίες του παγκόσμιου εμπορικού συστήματος. Αφενός, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η G7 χρησιμοποιούν συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών και διπλωματικά εργαλεία για να εξασφαλίσουν την πρόσβασή τους σε κρίσιμα ορυκτά, τα οποία είναι απαραίτητα για την ενεργειακή τους μετάβαση και για τη διατήρηση της βιομηχανικής τους ανταγωνιστικότητας. Από την άλλη πλευρά, εφαρμόζουν μονομερή μέτρα και κλιματικά εμπόδια, όπως ο Μηχανισμός Προσαρμογής των Συνόρων Άνθρακα (CBAM) και ο Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Αποψίλωση των Δασών (EUDR). Με το πρόσχημα του περιβαλλοντισμού, αυτά τα μέτρα μπορούν να λειτουργήσουν ως μορφές πράσινου προστατευτισμού και να επιβάλουν δυσανάλογο

κόστος στον Παγκόσμιο Νότο.

Για να κατανοήσουμε την κλίμακα αυτών των ζητημάτων: από το 2023, έχουν υιοθετηθεί περισσότερα από 2.500 λεγόμενα βιομηχανικά και κλιματικά μέτρα που στρεβλώνουν το εμπόριο, κυρίως από προηγμένες οικονομίες. Παραδόξως, τέτοια μέτρα συχνά δικαιολογούνται από αυτές τις χώρες ως υποστήριξη της εκπλήρωσης των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών τους (NDCs). Επιπλέον, το εμπόριο είναι υπεύθυνο για ένα μεγάλο μερίδιο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (GHG), συμβάλλοντας κατά προσέγγιση στο 20-30% των ετήσιων παγκόσμιων εκπομπών. Αυτές περιλαμβάνουν εκπομπές που απελευθερώνονται σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού των εμπορευόμενων αγαθών, από την εξόρυξη και τη μεταφορά πόρων έως τη διύλιση, την επεξεργασία και τη συναρμολόγηση του τελικού προϊόντος. Τέτοιες εκπομπές αναφέρονται ως «ενσωματωμένες» ή «ενσωματωμένες» σε εμπορεύσιμα αγαθά και το μερίδιό τους στις συνολικές εκπομπές αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνεται. Σύμφωνα με την UNFCCC και τη Συμφωνία του Παρισιού, αυτές οι εκπομπές υπολογίζονται στη χώρα στην επικράτεια της οποίας σημειώθηκαν οι εκπομπές και όχι στη χώρα όπου καταναλώνονται τα προϊόντα. Οι χώρες που εισάγουν αγαθά μπορούν επομένως να ισχυριστούν πρόοδο προς την απαλλαγή από τον άνθρακα, ακόμη και καθώς οι παγκόσμιες εκπομπές συνεχίζουν να αυξάνονται, σε μεγάλο βαθμό λόγω της δικής τους αυξανόμενης ζήτησης. Οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες εισάγουν εκπομπές που αντιστοιχούν σε ένα έως δύο τρίτα των εδαφικών τους εκπομπών. Αυτό είναι γνωστό ως παραθυράκι άνθρακα, μια ανισορροπία μεταξύ των εδαφικών εκπομπών και των εκπομπών που σχετίζονται με την κατανάλωση εισαγόμενων αγαθών. Σύμφωνα με την UNFCCC, οι χώρες συμφώνησαν επίσης να απέχουν από τη λήψη μονομερών εμπορικών μέτρων που δικαιολογούνται ως προστασία του κλίματος.

Ο Παγκόσμιος Βορράς υποστηρίζει ότι τα μονομερή εμπορικά μέτρα είναι απαραίτητα για την αντιμετώπιση των «παραθύρων» άνθρακα και της διαρροής άνθρακα. Ωστόσο, οι αναπτυσσόμενες χώρες υποστηρίζουν ότι αυτό που χρειάζεται είναι η εκπλήρωση των δεσμεύσεων των ανεπτυγμένων χωρών βάσει της UNFCCC και της Συμφωνίας του Παρισιού για την παροχή χρηματοδότησης και μεταφοράς τεχνολογίας για τη διευκόλυνση ενός δίκαιου μετασχηματισμού των οικονομιών τους αντιμετωπίζοντας το τεχνολογικό κενό στην παραγωγή. Μια ανάλυση του ΟΟΣΑ [2] (2025) δείχνει ότι οι μονομερείς αυξήσεις στην αυστηρότητα της πολιτικής για το κλίμα οδηγούν σε υψηλότερες εκπομπές που ενσωματώνονται στις εισαγωγές. Τα μέσα που βασίζονται στην αγορά, όπως οι φόροι άνθρακα και τα συστήματα εμπορίας εκπομπών, οδηγούν σε αυτό το αποτέλεσμα αυξάνοντας τόσο τον όγκο των εισαγωγών όσο και την ένταση άνθρακα των εισαγωγών. Αντίθετα, οι πολιτικές που υποστηρίζουν την τεχνολογία και οι πολιτικές που δεν βασίζονται στην αγορά τείνουν να μειώνουν την ένταση άνθρακα των εισαγωγών.

Η αντίφαση γίνεται ακόμη πιο έντονη αν λάβουμε υπόψη ότι οι ίδιες οι χώρες που εγείρουν πράσινα εμπόδια είναι ιστορικά οι πιο υπεύθυνες για την κλιματική κρίση, ενώ μετατοπίζουν το περιβαλλοντικό βάρος της παραγωγής στον Παγκόσμιο Νότο. Ταυτόχρονα, πολλές από τις δραστηριότητες στις αναπτυσσόμενες χώρες που ενδεχομένως επηρεάζονται από μονομερή κλιματικά μέτρα - όπως η εξόρυξη και η αγροτική βιομηχανία - είναι στην πραγματικότητα τομείς που παράγουν εκπομπές, αποψίλωση δασών και παραβιάσεις κοινωνικο - περιβαλλοντικών δικαιωμάτων. Ωστόσο, η εφαρμογή κλιματικών μέτρων που αγνοούν το διαρθρωτικό και ιστορικό πλαίσιο αυτών των οικονομιών είναι άδικη, καθώς αγνοεί τις συσσωρευμένες ανισότητες και την ανάγκη να διασφαλιστεί μια δίκαιη και ισότιμη μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα χωρίς να αυξηθούν οι υπερβολικές εξορυκτικές δραστηριότητες.

2. Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας εμποδίζουν τη μεταφορά τεχνολογίας | Intellectual Property Rights Block Technology Transfer

Οι οργανισμοί που συνυπογράφουν, υποστηρίζουν τις προτάσεις των αναπτυσσόμενων χωρών, τις οποίες υποστηρίζει η Ομάδα Αφρικής, για τη χαλάρωση των κανόνων του ΠΟΕ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (ΔΠΙ) θεσπίζοντας απαλλαγές για φιλικές προς το κλίμα τεχνολογίες. **Σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, οι πληρωμές δικαιωμάτων εξαντλούν τους δημόσιους προϋπολογισμούς των αναπτυσσόμενων χωρών, καθιστώντας τις πράσινες τεχνολογίες απρόσιτες.** Ενώ οι ανεπτυγμένες οικονομίες έχουν δεσμευτεί βάσει της UNFCCC και της Συμφωνίας του Παρισιού να διευκολύνουν τη μεταφορά τεχνολογίας, αντιβαίνουν σε αυτές τις υποσχέσεις χρησιμοποιώντας τους κανόνες του ΠΟΕ για να αντισταθούν στην ευελιξία στα ΔΔΙ. **Η αντιμετώπιση της πράσινης τεχνολογίας ως μονοπωλίου της αγοράς περιορίζει την παγκόσμια δράση για το κλίμα. Η αξιοποίηση του εμπορίου ως εργαλείου για τη δράση για το κλίμα απαιτεί μια διαρθρωτική αλλαγή.** Προτρέπουμε τα Μέρη να αντιμετωπίσουν αυτά τα εμπορικά εμπόδια, να τηρήσουν την αρχή των κοινών αλλά διαφοροποιημένων ευθυνών και να διασφαλίσουν ότι τα πλαίσια πνευματικής ιδιοκτησίας δεν θέτουν σε κίνδυνο τους παγκόσμιους κλιματικούς στόχους για εταιρικό κέρδος.

3. Η ψηφιακή οικονομία και οι συνέπειες της ασύμμετρης τεχνολογικής πρόσβασης | The digital economy and the consequences of asymmetrical technological access

Ο στόχος της αποϋλοποίησης της οικονομίας, με επικεφαλής τον ΠΟΕ για την προώθηση ενός εμπορικού μοντέλου χαμηλών εκπομπών, βασισμένου στις υπηρεσίες, συνεχώς εδραιώνεται. **Ωστόσο, αυτό το ψηφιακό παράδειγμα παραμένει εξαιρετικά απαιτητικό σε πόρους, απαιτώντας σημαντικές εισροές κρίσιμων ορυκτών, γλυκού νερού και ενέργειας.** Αυτό το αποτύπωμα ασκεί σοβαρές οικολογικές πιέσεις στα εύθραυστα οικοσυστήματα παγκοσμίως, για τη διατήρηση της υποδομής που απαιτείται για την οικονομική ψηφιοποίηση και απειλεί να εκτρέψει ζωτικούς χερσαίους και υδάτινους πόρους μακριά από την αγροτική παραγωγή και τις υπηρεσίες οικοσυστήματος που διατηρούν τη ζωή. Επιπλέον, η ψηφιοποίηση της παγκόσμιας οικονομίας βασίζεται στη θεμελιώδη υπόθεση της καθολικής, διευρυνόμενης πρόσβασης στις απαραίτητες τεχνολογίες. **Στην πραγματικότητα, τεράστια τμήματα του παγκόσμιου πληθυσμού παραμένουν δομικά αποκλεισμένα από την απαραίτητη ψηφιακή υποδομή.** Κατά συνέπεια, η επέκταση της ψηφιακής οικονομίας και των υπηρεσιών είναι έτοιμη να συγκεντρώσει κεφάλαια και δυνατότητες στον Παγκόσμιο Βορρά, ενώ οι υλικές και ενεργειακές εισροές εξάγονται δυσανάλογα από τον Παγκόσμιο Νότο - προκαλώντας έτσι τόσο τη φυσική όσο και την οικονομική εκτόπιση των πληθυσμών που κατοικούν σε αυτές τις εξορυκτικές περιοχές.

4. Διάλυση του Μηχανισμού ISDS: Υπερνίκηση ενός Διαρθρωτικού Εμποδίου στη Δίκαιη Μετάβαση και τη Δράση για το Κλίμα | Dismantling the ISDS Mechanism: Overcoming a Structural Barrier to Just Transition and Climate Action

Ο μηχανισμός Επίλυσης Διαφορών Επενδυτή-Κράτους (ISDS) αποτελεί ένα σοβαρό, αλλά

συχνά παραβλεπόμενο, διαρθρωτικό εμπόδιο σε μια παγκοσμίως δίκαιη μετάβαση και την ευθυγράμμιση των χρηματοοικονομικών ροών βάσει του Άρθρου 2.1(γ) της Συμφωνίας του Παρισιού - μια διάταξη που ορίζει ότι οι παγκόσμιες χρηματοοικονομικές ροές πρέπει να είναι συνεπείς με μια πορεία προς χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και ανάπτυξη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή. **Επιτρέποντας σε ξένες εταιρείες, ιδίως σε ομίλους ορυκτών καυσίμων και εξόρυξης, να παρακάμπτουν τις εθνικές δικαστικές αρχές και να μηνύουν κυρίαρχα κράτη σε ιδιωτικά διαιτητικά δικαστήρια για ρυθμιστικά μέτρα, το ISDS τιμωρεί συστηματικά τις κυβερνήσεις για τη θέσπιση νόμιμων πολιτικών για το περιβάλλον, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κλίμα. Οι οικονομικές επιπτώσεις περιλαμβάνουν την υπεράσπιση έναντι αυτών των ισχυρισμών που συνεπάγεται υπέρρογκα νομικά έξοδα, και οι επιτυχημένες επενδυτικές αποφάσεις απορροφούν εκατοντάδες εκατομμύρια, κατά καιρούς δισεκατομμύρια, δολάρια δημόσιων κεφαλαίων. Αυτή η δυναμική προκαλεί μια βαθιά «ρυθμιστική ψύχρα», αποθαρρύνοντας τις κυβερνήσεις από την υιοθέτηση φιλόδοξων πλαισίων για το κλίμα από φόβο μήπως οι δικαστικές διαμάχες παραλύσουν οικονομικά.**

Στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Νότου, όπου οι χώρες είναι ήδη παγιδευμένες σε συστημικές κρίσεις χρέους, το πλαίσιο του ISDS λειτουργεί ως ένα αρχαϊκό, αποικιακό τεχνούργημα που αναγκάζει τα κράτη να επιδοτούν τους ρυπαίνοντες με δημόσιο χρήμα αντί να χρηματοδοτούν κοινωνικά προγράμματα και ανθεκτικότητα στο κλίμα. Ως εκ τούτου, το CSO καλεί επείγοντως τα Μέρη να αντιμετωπίσουν αυτόν τον μηχανισμό στο πλαίσιο των τρεχόντων Διαλόγων για το Κλίμα και το Εμπόριο για να διαφυλάξουν την κυρίαρχη ρυθμιστική αυτονομία και να προωθήσουν την πραγματική κλιματική δικαιοσύνη.

5. Ο ρόλος των κρίσιμων ορυκτών στη διαμόρφωση ενός νέου διεθνούς εμπορικού συστήματος | The role of critical minerals in shaping a new international trade system

Η ασυμμετρία στο διεθνές εμπορικό σύστημα ξεκίνησε κατά την αποικιακή περίοδο και εξακολουθεί να διαμορφώνει τις παγκόσμιες οικονομικές σχέσεις. Το μοντέλο που βασίζεται στον διεθνή καταμερισμό εργασίας, το οποίο υποβάθμισε τον Παγκόσμιο Νότο στον ρόλο των εξαγωγέων πρώτων υλών και των καταναλωτών τεχνολογιών που παράγονται στον Βορρά, παραμένει σε ισχύ και ενισχύεται από νέους μηχανισμούς ρύθμισης του κλίματος και του εμπορίου. Αυτή η ιστορική ρύθμιση όχι μόνο διαιωνίζει την τεχνολογική και οικονομική εξάρτηση, αλλά και εμποδίζει την εφαρμογή αποτελεσματικών δράσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης στις αναπτυσσόμενες χώρες, οι οποίες δεν διαθέτουν επαρκή μεταφορά τεχνολογίας και χρηματοδότηση - υποσχέσεις που έχουν δοθεί επανειλημμένα και δεν έχουν εκπληρωθεί από τον Παγκόσμιο Βορρά. Επιπλέον, το διεθνές εμπορικό σύστημα είναι βαθιά υπεύθυνο για την κλιματική κρίση, καθώς η διεθνοποίηση της παραγωγής, της διανομής αγαθών και η κατανάλωση και η διάθεση χαμηλής ποιότητας, μη διαρκών μεταποιημένων αγαθών εντείνει τη ζήτηση για ορυκτά καύσιμα και τα λεγόμενα κρίσιμα ορυκτά.

Η συνεχιζόμενη οικολογική μετάβαση, ιδίως η ενεργειακή και τεχνολογική, μπορεί να θεωρηθεί ως ευκαιρία για την ενίσχυση της αυτονομίας και της κυριαρχίας του Παγκόσμιου Νότου επί των αποθεμάτων του σε κρίσιμα ορυκτά και σπάνιες γαίες, κάτι που θα μπορούσε να τους δώσει μεγαλύτερη επιρροή και διαπραγματευτική ισχύ εντός του διεθνούς συστήματος για πρόσβαση σε μέσα εφαρμογής που τους έχουν στερηθεί, όπως η χρηματοδότηση για προσαρμογή και μετριασμό και η μεταφορά

τεχνολογίας. Υπό αυτή την έννοια, υπάρχει μια ευκαιρία για τις αναπτυσσόμενες χώρες να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο τοποθετούνται στο διεθνές εμπορικό σύστημα, από απλούς εξαγωγείς πρώτων υλών σε δίκαιες και πράσινες βιομηχανικές χώρες. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να γίνει αυτό με δίκαιο και εύλογο τρόπο, με ιδιαίτερη προσοχή στο μοντέλο της εξόρυξης που έχει σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στη ζωή των ανθρώπων.

Συμπεράσματα | Conclusions

Για να προωθηθεί ένας εποικοδομητικός διάλογος μεταξύ του ΠΟΕ και της UNFCCC, είναι επιτακτική ανάγκη να ξεκινήσουμε αναγνωρίζοντας αυτές τις εντάσεις και αναζητώντας εναλλακτικές λύσεις που έρχονται σε ρήξη με το αποικιακό μοντέλο του διεθνούς εμπορίου, **διασφαλίζοντας πολιτική και οικονομική αυτονομία για τον Παγκόσμιο Νότο.** Πρέπει να επανεξετάσουμε τους κανόνες και τους θεσμούς του εμπορίου και του κλίματος, έτσι ώστε η παγκόσμια ενεργειακή και κλιματική μετάβαση να μην αναπαράγει ιστορικές ιεραρχίες, αλλά μάλλον να ανοίξει το δρόμο για μια αναδιαμόρφωση των παγκόσμιων σχέσεων με βάση μια πολυμερή προσέγγιση που βασίζεται στην κλιματική δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την αναδιανομή της τεχνολογικής και οικονομικής δύναμης.

Οι οργανισμοί που υποστηρίζουν την πρόταση επιθυμούν επίσης να διεξαχθεί ευρύτερη συζήτηση για την αντιμετώπιση των εγγενών αντιφάσεων μεταξύ των εμπορικών και κλιματικών καθεστώτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που εμποδίζουν τη μεταφορά τεχνολογίας, την επέκταση των εξαγωγών σε βιομηχανίες με έντονες εκπομπές ρύπων και τις συζητήσεις σχετικά με το κατά πόσον τα μέτρα για το κλίμα είναι συμβατά με τους διεθνείς εμπορικούς στόχους. Επιπλέον, **ο ΠΟΕ επιτρέπει επίσης σχεδόν μηδενική συμμετοχή από την κοινωνία των πολιτών και αποκλείει τους επικριτές του από τα λεγόμενα δημόσια φόρουμ του στη Γενεύη, επομένως οι διαπραγματεύσεις για την εμπορική πολιτική πρέπει να βελτιώσουν την ένταξη και την λογοδοσία τους προς το κοινό.**

Το διεθνές εμπορικό σύστημα μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και μεγάλο μέρος της διαδικασίας Δίκαιης Μετάβασης, όταν ευθυγραμμίζεται με τους σωστούς σκοπούς. Για τον λόγο αυτό, βλέπουμε τους αρχικούς διαλόγους στο πλαίσιο της UNFCCC για το εμπόριο και το κλίμα ως μια εξαιρετική ευκαιρία για να συζητήσουμε το εμπόριο με την πτυχή της δικαιοσύνης να βρίσκεται στο επίκεντρο των συζητήσεων.

Αποσπάσματα για το Εμπόριο και το Κλίμα | Quotes on Trade and Climate:

- «Στο πλαίσιο της κρίσης του πολυμερισμού, οι αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να συνεργαστούν για να διασφαλίσουν νέους κανόνες διεθνούς εμπορίου που δεν επαναλαμβάνουν τα αποικιακά πρότυπα και διασφαλίζουν την αυτονομία, τον δημοσιονομικό χώρο, το εισόδημα και τη μεταφορά τεχνολογίας στον Παγκόσμιο Νότο. Η συνεχιζόμενη οικολογική μετάβαση αποτελεί ευκαιρία για τις αναπτυσσόμενες χώρες να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο τοποθετούνται στο διεθνές εμπορικό σύστημα από απλούς εξαγωγείς πρώτων υλών σε δίκαιες και πράσινες βιομηχανικές χώρες.» - **Priscilla Papagiannis (REBRIP), Συντονίστρια της Ομάδας Εργασίας για το Κλίμα και το Εμπόριο**

- «Θέλουμε να δούμε μια ευρύτερη συζήτηση για την αντιμετώπιση των εγγενών αντιφάσεων μεταξύ των εμπορικών και κλιματικών καθεστώτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που εμποδίζουν τη μεταφορά τεχνολογίας, της επέκτασης των εξαγωγών σε βιομηχανίες έντασης εκπομπών και της άμεσης υπονόμευσης των μέτρων για το κλίμα ως υπερβολικά «εμπορικά περιοριστικών». **Victor Menotti, Απαιτήστε Κλιματική Δικαιοσύνη**
- «Μας λένε συνεχώς ότι το παγκόσμιο ελεύθερο εμπόριο μπορεί να λύσει τα προβλήματα που δημιουργεί: ότι μόνο αν οι αγορές είναι αρκετά ανοιχτές, αν μόνο το εμπόριο απελευθερωθεί και απορρυθμιστεί αρκετά, τότε θα κάνει πολλά πράγματα. Οι ανεκπλήρωτες υποσχέσεις για το παγκόσμιο ελεύθερο εμπόριο περιλαμβάνουν τη βελτίωση της ζωής των γυναικών και των ατόμων με ποικιλομορφία φύλου, καθώς και την προώθηση της προσαρμογής και της μεταφοράς τεχνολογίας των τεχνικών πράσινης παραγωγής. Το εμπόριο όχι μόνο δεν κατάφερε να κάνει αυτά τα πράγματα, αλλά έχει αποδειχθεί εξαιρετικά κατάλληλο ως εργαλείο χειραγώγησης των πιο ισχυρών. Υπάρχουν προσπάθειες από ανεπτυγμένες χώρες να εξασφαλίσουν τη δική τους πρόσβαση σε κρίσιμα ορυκτά αφενός και να επιβάλουν πρότυπα βιωσιμότητας αφετέρου. Η ανάγκη να προχωρήσουμε πέρα από τον ΠΟΕ για πολυμερή εμπορική συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης μιας ατζέντας δίκαιης μετάβασης για το εμπόριο που ορίζεται από και για τον Παγκόσμιο Νότο, δεν θα μπορούσε να είναι πιο σαφής. - **Erica Levenson, Διευθύντρια Πολιτικής και Υπεράσπισης, Regions Refocus / Συμμαχία Φύλου και Εμπορίου**

[1] Πολιτικές που εξαρτούν το διεθνές εμπόριο ή την πρόσβαση στην αγορά με βάση την ένταση άνθρακα ή άλλες μορφές απόδοσης που σχετίζονται με το κλίμα. Αυτές περιλαμβάνουν μονομερή μέτρα όπως απαιτήσεις διαφάνειας, προσαρμογές άνθρακα στα σύνορα, απαιτήσεις για προϊόντα άνθρακα, γνωστοποίηση της αλυσίδας εφοδιασμού, κανόνες δέουσας επιμέλειας, επιδοτήσεις υπό όρους, δημόσιες συμβάσεις και άλλα οικονομικά κίνητρα που αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών.

[2] Πώς οι διαφορετικές πολιτικές για το κλίμα επηρεάζουν τη διαρροή άνθρακα μέσω του εμπορίου.

Μετάφραση: Καίτη Μυλωνά, εκπρόσωπος των ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ | Naturefriends Greece
στο Δίκτυο European Trade Justice Coalition

ΠΗΓΗ - https://owinfs.org/2026/CSO_climate+trade.pdf

